

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران

مدرسه علمیه الزهرا اسلام الله مینودشت

مسابقات گروهی رشد هشت

عنوان:

ارزش صبر و استقامت از دیدگاه امیرالمومنین حضرت علی علیه

السلام

استاد راهنما:

زینب نوری مقدم

محققان:

زهرا ممشلی، حلیمه فرامرزی، سکینه نریمانی

آذر ۹۹

تقدیم به:

روح پرفتوح شهیدان و رزمندگان و آزادگان غیور کشورمان که با غیرت ، صبر و استقامت
خود از میهن عزیزمان دفاع کردند و دست دشمن را از خاک ایران کوتاه نمودند.

تقدیر و تشکر:

از کلیه بزرگوارانی که ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند بخصوص استاد گرامی سرکار خانم زینب نوری مقدم کمال تقدیر و تشکر را داریم و از خداوند منان برایشان سلامتی و موفقیت مسئلت داریم .

چکیده:

پژوهش حاضر به هدف تبیین ارزش صبر و استقامت از دیدگاه امیرالمومنین حضرت علی علیه السلام انجام شده است. صبر در لغت به معنی شکیبایی کردن است^۱ و در اصطلاح به معنی مقاومت کردن نفس با هوا و هوس خود و ثبات قوه عامله، که باعث دین است^۲ و در ادامه اقسام صبر را براساس تقسیم بندی موجود بیان کرده ایم که با شناخت انواع صبر می توانیم از آنها در زندگی فردی و خانوادگی و اجتماعی بهره ببریم و اینکه به ارزش آن از منظر آیات و دیدگاه مولای متقیان و ویژگی صابرین و راه به دست آوردن صبر و استقامت پرداخته ایم تا در پرتو کلمات گوهر بارمولای متقیان حضرت علی علیه السلام ودانستن حکمت شکیبایی حضرت به شخص صبور و آرام تبدیل شویم که صابران را پاداش و اجر بسیار است چه در دنیا و چه در آخرت. لذا آدمیان با صبر و بردباری و آراسته کردن خود به آن می توانند به مقامی بلند دست یابند.

کلیدواژه:

صبر، استقامت، امام علی علیه السلام

^۱ عبدالحمید، ایرانی طرفی، المعجم الابيض، ص ۶۸۸.

^۲ احمد، نراقی، معراج السعاده، تصحیح احمد شادرخ، ص ۷۴۳.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۸
کلیات	۹
تعریف و تبیین	۹
ضرورت و اهداف تحقیق	۱۰
پیشینه تحقیق	۱۱
سوالات تحقیق	۱۳
فرضیه های تحقیق	۱۳
ساختار تحقیق	۱۴
روش تحقیق	۱۴
واژگان کلیدی	۱۴
مشکلات و موانع تحقیق	۱۴

بخش اول: مفهوم شناسی

گفتار اول: صبر در لغت و اصطلاح	۱۶
--------------------------------------	----

گفتار دوم: اقسام صبر

مبحث اول: اقسام صبر براساس مراتب و اهمیت آن	۱۹
---	----

مبحث دوم: صبر براموری که موافق خواهش نفس و طبع نیست	۲۵
---	----

نتیجه:

دریافتیم صبر و استقامت از دیدگاه حضرت علی علیه السلام چه جایگاه عظیمی دارد و چه جامعه خوبی خواهیم داشت زمانی که تک تک افراد آن صبور باشند و آراسته به این خصلت پسندیده. حال باید ببینیم که چگونه افراد خصوصاً نونهالان و جوانان جامعه این صفت را در خود پیروانند چرا که یک مسلمان شایسته است که شکایا بوده و تحمل مشکلات و موانع برسر راه خود را داشته باشد، یکی از این راه ها می تواند کتاب های جذاب و جالب توجه جوانان و نوجوانان با داستان های عمیق شکیبایی باشد که در کتابخانه ها و کتابفروشی ها عرضه شود و یا بیشتر در بیانات از آن بحث شود. و اینکه بادقت در معنای صبر و آثاری که برای آن ذکر شده می توان به این نتیجه رسید که رمز موفقیت در زمینه تمام امور بالندگی خداوند، پرهیزگاری و تقوا و... صبر است.

با صبر و استقامت است که مردان و زنان مسلمان می توانند دردها و رنج ها را پشت سرگذاشته و از تلاش دست برندارند و پرچم افتخار خود را بر قله بلندی ها به اهتزاز درآورند و اگر به دقت زندگی بزرگان را ورق بزنیم می بینیم که با ثبات و پایداری و پشتکار عجیب پیشرفت کرده و مدال افتخار را نصیب خویش ساخته اند آری می بایست از همان ابتدا یعنی کودکی فرزندانمان روحیه صبر و تلاش و پایداری را به آنان آموزش داده و پیروانیم.

پیشنهادهای:

۱- برای آراسته شدن به صبر بهتر است از دوره کودکی تمرین آن را شروع کرد.

۲- پرداختن بیشتر به موضوع صبر و خویشن داری و سخنرانی ها.

۳- خواندن کتابهای بیشتر در مورد صبر برای آگاهی از ارزش و اهمیت آن

فهرست منابع:

*قرآن مجید ، ترجمه الهی قمشه ای

*سیدرضی، نهج البلاغه ، ترجمه محمد دشتی ، قم، ۱۳۸۵

منابع فارسی:

- ۱- اصفهانی، راغب ، **مفردات قرآن کریم**، حسین خداپرست، بی جا، انتشارات ، اول، ۱۳۸۷.
- ۲- آمدی ، عبدالواحد بن محمد ، **غررالحکم** ، شهر: قم، دارالحدیث، ۱۳۸۲
- ۳- بندعلی، سعید، **مظهر حسنای الهی** ، شهر قم ، اسراء ، اول ، ۱۳۸۰.
- ۴- تقوی، حسین، **از ملک تاملکوت**، شهر قم، میراث ماندگار ، اول، ۱۳۸۳.
- ۵- خمینی موسوی ، روح الله، **اخلاق ۳**، بی جا، دانش حوزه، اول، ۱۳۸۲.
- ۶- دلشاد تهرانی ، مصطفی، **سیره نبوی**، شهر تهران، سازمان چاپ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی ، اول، ۱۳۷۲.
- ۷- رامپوری، غیاث الدین محمد بن جلال الدین شرف الدین ، **غیاث اللغات** ، به کوشش منصور ثروت ، بی جا ، سوم، ۱۳۸۸.
- ۸- رفیعی ، محمدصادق، **اوج ایمان** ، بی جا، نصایح ، اول ، ۱۳۸۱.
- ۹- شهیدی، جعفر، **زندگانی امیرمومنان علی علیه السلام** ، شهر تهران، فرهنگ اسلامی، سی و ششم، ۱۳۹۱.
- ۱۰- شرقاوی، حسن محمد، **گامی فراسوی روانشناسی اسلامی**، ترجمه محمد باقر حجتی ، بی جا، دفتر نشر فرهنگ اسلامی ، دوم، ۱۳۶۳.

- ۱۱- شبر، عبدالله، **اخلاق**، محمدرضا جباران، شهر قم، هجرت، سوم، ۱۳۷۸.
- ۱۲- شبرنگ مریدانی، **حجت الله، خورشید نجف**، شهر قم، مشهور، دوم، ۱۳۸۵.
- ۱۳- علم الهدی، محمداقبر، **خورشید اسلام چگونه درخشید**، بی جا، سنبله، اول، ۱۳۸۳.
- ۱۴- عاملی، حر، **ترجمه کتاب جهاد النفس وسائل الشیعه**، ترجمه علی صحت، بی جا، دفتر نشر فرهنگ اهل بیت، دوم ف بی کا.
- ۱۵- عباس نژاد، محسن، **قرآن مدیریت و علوم سیاسی**، شهر مشهد، بنیاد پژوهش های قرآنی حوزه و دانشگاه، اول، ۱۳۸۴.
- ۱۶- غلامی، یوسف، **پس از غروب**، شهر قم، معارف، اول، ۱۳۸۰.
- ۱۷- قاریابی، ظهیر، **دایره المعارف تشیع**، شهر تهران، شهید محبی، اول، ۱۳۸۳.
- ۱۸- قمی، عباس، **علم زندگی در نهج البلاغه**، ترجمه ستوده دین پرور، بی جا، بنیاد نهج البلاغه، اول، ۱۳۸۵.
- ۱۹- قربانی، لاهیجی، زین العابدین، **تفسیر جامع الایات**، شهر تهران، نشر سایه، اول، ۱۳۷۸.
- ۲۰- لواسانی، علی، **شکوفه های سخن**، شهر تهران، منیر، دوم، ۱۳۸۰.
- ۲۱- مصباح یزدی، محمد تقی، **اخلاق در قرآن**، بی جا، موسسه آموزش و پژوهش امام خمینی، پنجم، ۱۳۸۰.
- ۲۲- مکارم شیرازی، ناصر، **تفسیر نمونه**، شهر تهران، دارالکتب الاسلامیه، بیست و هفتم، ۱۳۷۰.
- ۲۳- محمدی ری شهری، محمد، **میزان الحکمه**، ترجمه حمیدرضا شیخی، شهر قم، دارالحديث، چهارم، ۱۳۸۳.
- ۲۴- مجتهدی سیستانی، مرتضی، **اسرار موفقیت**، بی جا، الماس، هشتم، ۱۳۸۷.

۲۵- مطهری، مرتضی، حماسه حسینی، شهر تهران، صدرا، هفتاد و سوم، ۱۳۹۱.

۲۶- معین، محمد، فرهنگ لغت فارسی معین، بی جا، دیبا، دوم، ۱۳۸۶.

۲۷- مدرسی، محمد تقی، معراج روح در مکتب اهل بیت، شهر تهران، انتشارات محبان حسین (ع)،
اول، ۱۳۸۱.

۲۸- محمدیان، محمد، شرحه شرحه، شهر تهران، موسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، دوم، ۱۳۸۱.

۲۹- فراقی، احمد، معراج السعاده، به تصحیح احمد شادرخ، شهر تهران، راه علم، اول، ۱۳۸۶.

منابع عربی:

۱- ایرانی طرفی، عبدالمحمد، المعجم الابيض، بی جا، موسسه انتشارات ائمه، اول، ۱۳۸۴.

۲- بندرریگی، محمد، فرهنگ بندرریگی، بی جا، علمی، اول، ۱۳۷۸.

مقالات :

۱- دفتر بررسیهای اسلامی، رمضان تجلی معبود.

۲- کمیته علمی همایش اخلاق و معنویت آئینه اخلاق و معنویت.

۳- پژوهشکده تحقیقات اسلامی، یکصد درس زندگی از امام علی (ع)